

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત વડી અદાલત, અમદાવાદ

ફોજદારી અપીલ નં. ૧૧૧૬/૨૦૦૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે.ઠાકર

સહી/-

=====

૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપી શકાય? હા

૨ રિપોર્ટરને મોકલવો કે કેમ ? હા

૩ શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા ઈચ્છે છે? ના

૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ મહત્વનો પ્રશ્ન સંકળાયેલો છે? ના

=====

ગુજરાત રાજ્ય....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

માધાભાઈ ભુલાભાઈ રોહિત અને ૧....સામાવાળા(ઓ)/(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં.૧ તરફે અધિક સરકારી વકીલ સુશ્રી સી.એમ. શાહ

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં.૧ તરફે વકીલ, એચસીએલએસ કમિટી

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં.૧-૨ તરફે વકીલ કુ. યોગિની એચ.

ઉપાધ્યાય

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

તારીખ : ૨૬/૦૨/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. વિદ્વાન અધિક સરકારી વકીલશ્રીને સાંભળ્યા

અપીલકર્તા – રાજ્ય તરફે સરકારી વકીલ સુશ્રી સી.એમ. શાહ અને સામાવાળાઓ તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી યોગિની એચ. ઉપાધ્યાય.

૨. આ અપીલ દ્વારા, અપીલકર્તા – રાજ્ય, વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ ન્યાયાધીશ, અદાલત નં. ૨૦, અમદાવાદ શહેરના સેશન્સ કેસ નં. ૨૭૨/૨૦૦૨ માં આપેલ તારીખ ૦૭.૦૪.૨૦૦૪ ના નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત થયેલ છે, જેના દ્વારા અત્રેના સામાવાળાઓને (જેઓ મૃતકના સસરા અને સાસુ છે) ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮-ક અને ૩૦૬ હેઠળના શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓમાંથી નિર્દોષ મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. મુખ્ય આરોપી – રતિલાલને વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દ્વારા પહેલેથી જ નિર્દોષ મુક્ત કરવામાં આવેલ છે.

૩. ટૂંકમાં કેસની હકીકત અને તારીખ ૦૭.૧૨.૨૦૦૧ ના રોજ બનેલ બનાવ નીચે મુજબ છે :-

ફરિયાદ એક – ડાહ્યાભાઈ લિંબાભાઈ દ્વારા નોંધાવવામાં આવી હતી. બનાવ સમયે મરણ જનાર મીનાની ઉંમર આશરે ૨૫ વર્ષની હતી. તેણીએ આશરે છ વર્ષ પહેલાં રતિલાલ સાથે લગ્ન કર્યા હતા અને તે લગ્નજીવનથી, તેમને ત્રણ સંતાનો છે. અહીંના આરોપીઓ અનુક્રમે મરણ જનારના સસરા અને સાસુ છે. એવો આક્ષેપ છે કે લગ્ન પછી, રતિલાલ બેરોજગાર હતો અને મરણ જનાર તેના સાસરીમાં રહેતી હતી.

એવો આક્ષેપ છે કે અહીંના આરોપી મરણજનારને વારંવાર શારીરિક અને માનસિક ત્રાસ આપતા હતા. આ સતત ત્રાસથી કંટાળીને, મરણજનાર ફરિયાદીના ઘરે પાછા આવી ગયા હતા. આ વચગાળાના સમયગાળા દરમિયાન, રતિલાલ સૌથી મોટી પુત્રીને લઈ ગયા હતા અને બીજા બે બાળકો મરણજનાર સાથે રહેતા હતા. વધુમાં એવો આક્ષેપ છે કે દુર્ભાગ્યપૂર્ણ દિવસના એક વર્ષ પહેલાં, મરણજનારે મહિલા પોલીસ મથક સમક્ષ ફરિયાદ આપી હતી અને ભરણપોષણની કાર્યવાહી પણ દાખલ કરી હતી જે ચાલુ હતી. મહિલા પોલીસ મથકે, એક સમાધાન થયું હતું અને મરણજનારને ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે તેને પાછી લઈ જવામાં આવશે. જોકે, ઉક્ત વચનો ક્યારેય પૂરા કરવામાં આવ્યા ન હતા.

બનાવના દુર્ભાગ્યપૂર્ણ દિવસે, જ્યારે ફરિયાદી તેમના ધંધાના સ્થળે હતા, ત્યારે પાડોશીઓએ તેમને જાણ કરી કે મીના અને તેના બાળકો બીમાર પડ્યા હતા અને તેણીને દવાખાનામાં લઈ જવામાં આવી છે. ફરિયાદીએ ઘરે પાછા ફરીને જોયું કે મીના અને તેના બાળકો આગમાં દાઝી ગયા હતા અને મૃત્યુ પામ્યા હતા. ફરિયાદી દ્વારા એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે સતત શારીરિક અને માનસિક ત્રાસના કારણે, મરણ જનરે પોતાની અને પોતાના બાળકો પર કેરોસીન છાંટીને આત્મહત્યા કરી હતી. આથી, આરોપીઓ વિરુદ્ધ ઉપરોક્ત કલમો હેઠળ ફરિયાદ નોંધવામાં આવી હતી.

વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ આરોપપત્ર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને કેસ સત્ર અદાલત દ્વારા સુનાવણીપાત્ર હોવાથી, તેને સત્ર અદાલતને સુપરત કરવામાં આવ્યો હતો. આરોપીઓએ તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોનો ઇનકાર કર્યો. ફરિયાદ પક્ષના પુરાવા પૂર્ણ થયા બાદ, કલમ હેઠળ આરોપીનું વધુ નિવેદન

ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૩૧૩ હેઠળના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હતા.

જ. ફરિયાદ પક્ષે સાક્ષીઓ તપાસ્યા હતા અને કેટલાક મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હતો.

૫. ઉપરોક્ત હકીકતોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, વિદ્વાન અધિક સરકારી વકીલ સુશ્રી સી.એમ. શાહે રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ મૃતકને થયેલ ત્રાસના સ્વરૂપને મૂલવવામાં નિષ્ફળ ગયા છે, જેના પરિણામે મૃતક તેમજ તેના ૫ વર્ષ અને ૩ વર્ષના બે સગીર બાળકોનું મૃત્યુ થયું છે. વિદ્વાન ન્યાયાધીશે એ પણ ધ્યાનમાં ન લેવાની ભૂલ કરી છે કે મૃતકે અહીંના સામાવાળાઓ સહિતના આરોપીઓ વિરુદ્ધ મહિલા પોલીસ સ્ટેશનમાં આરોપીઓ દ્વારા થતા ત્રાસનો આક્ષેપ કરતી એક ફરિયાદ દાખલ કરી હતી. જોકે, ઉક્ત ફરિયાદના અનુસંધાનમાં, એક સમાધાન થયું હતું, પરંતુ, સમાધાન પછી આરોપીઓ મૃતકને પાછી લઈ જવા આવ્યા ન હતા, જેના કારણે તેને તેના પિયરમાં રહેવાની ફરજ પડી હતી. વધુમાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે એવું ઠરાવવામાં ભૂલ કરી હતી કે હાલના આરોપીઓએ મૃતકને ત્રાસ આપ્યો હતો તે દર્શાવવા માટે પૂરતો પુરાવો ન હતો. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાને લેતા, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન અધિક સત્ર ન્યાયાધીશનો ચુકાદો અને આદેશ આ અદાલત દ્વારા રદ કરવાને પાત્ર છે.

૬. આથી વિરુદ્ધ, સામાવાળાઓના વિદ્વાન વકીલ કુ. યોગિની એચ. ઉપાધ્યાયે વિદ્વાન અધિક સત્ર ન્યાયાધીશના સુતાર્કિક ચુકાદા તરફ આ અદાલતનું ધ્યાન દોર્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે ઉક્ત ચુકાદા અને આદેશમાં આ અદાલત દ્વારા દખલગીરીને કોઈ અવકાશ નથી.

૭. નીચલી અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ વિરુદ્ધ આ અદાલત દ્વારા અપીલની સુનાવણીનું નિયમન અને નિયંત્રણ કરતા સિદ્ધાંતો, સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ણયોની શૃંખલામાં ખૂબ જ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવવામાં આવ્યા છે. સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના એક નિર્ણયમાં, સ્ટેટ ઓફ ગોવા વિ. સંજય ઠકરાન અને અન્ય, (૨૦૦૭) ૩ એસસીસી ૭૫ માં નોંધાયેલ, અદાલતે સત્તાઓનો પુનરોચ્ચાર કર્યો છે આવા કિસ્સાઓમાં વડી અદાલત. ફકરામાં ઉક્ત નિર્ણયના ફકરા ૧૬ માં, અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે :-

૧૬. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે નિર્દોષ છુટકારાના આદેશ વિરુદ્ધની અપીલમાં સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, અપીલ અદાલત સામાન્ય રીતે નિર્દોષ છુટકારાના આદેશમાં દખલગીરી કરશે નહીં, સિવાય કે નીચલી અદાલતનો અભિગમ કોઈ સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતાથી દૂષિત હોય અને તારણ પર કોઈ પણ વિવેકબુદ્ધિ ધરાવતી વ્યક્તિ પહોંચી શકે તેમ ન હોય, અને તેથી, નિર્ણયને તર્કવિરુદ્ધ તરીકે ગણવામાં આવે. માત્ર બે મંતવ્યો શક્ય છે તે કારણસર, અપીલ અદાલત એવો મત નહીં અપનાવે જે નીચલી અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને ઉલટાવી દે. જોકે, અપીલ અદાલતને પુરાવાની સમીક્ષા કરવાની સત્તા છે, જો તે એવા મંતવ્ય પર હોય કે નીચલી અદાલત દ્વારા પહોંચેલું તારણ તર્કવિરુદ્ધ છે અને અદાલતે કાયદાની સ્પષ્ટ ભૂલ કરી હોય અને રેકર્ડ પરના મહત્વના પુરાવાની અવગણના કરી હોય. આવા સંજોગોમાં, અપીલ અદાલત પર પુરાવાની પુનઃમૂલવણી કરવાની ફરજ લાદવામાં આવે છે, જેથી રેકર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે યોગ્ય નિર્ણય પર આવી શકાય અને તે શોધી શકાય કે શું કોઈ આરોપી તેના પર લાગેલા ગુનાના કૃત્ય સાથે સંકળાયેલો છે.

૮. એમ.એસ. નારાયણા મેનન ઉર્ફે ના કેસમાં મણિ વિ. કેરળ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૬) ૬ એસ.સી.સી. ૩૯ માં નોંધાયેલ કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્દોષ

છુટકારાના આદેશ વિરુદ્ધની અપીલમાં વડી અદાલતની સત્તાઓનું વર્ણન કર્યું છે.

નિર્ણયના ફકરા-૫૪ માં, સર્વોચ્ચ અદાલતે અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે :-

"કોઈ પણ સંજોગોમાં, વડી અદાલતે જ્યારે નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલ તરીકે અપીલને ગ્રાહ્ય રાખી, ત્યારે તે હકીકતમાં પુનરીક્ષણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી રહી હતી. નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા સામે અપીલ સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે પણ, વડી અદાલતે કાયદાના સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખવા જોઈતા હતા કે જ્યાં બે મંતવ્યો શક્ય હોય, ત્યાં અપીલ અદાલતે નીચલી અદાલત દ્વારા નોંધવામાં આવેલા નિર્દોષ છુટકારાના તારણમાં દખલગીરી કરવી જોઈએ નહીં."

૯. સમાન સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ વિ. રામ વીર સિંહ અને અન્ય, ૨૦૦૭ એઆઈઆર એસસીડબલ્યુ ૫૫૫૩ માં નોંધાયેલ અને ગિરજા પ્રસાદ (મૃતક) દ્વારા તેમના કાયદેસરના વારસદારો વિ. મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય, ૨૦૦૭ એઆઈઆર એસસીડબલ્યુ ૫૫૮૯ માં નોંધાયેલ ના કેસોમાં પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યો છે. આમ, નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ વિરુદ્ધ આ અદાલત જે સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકે છે તે સુસ્થાપિત છે.

૧૦. તાજેતરના નિર્ણયમાં પણ સર્વોચ્ચ અદાલતે મુકેયા અને અન્ય વિ. રાજ્યના કેસમાં પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, તમિલનાડુ (એ.આઈ.આર. ૨૦૧૩

એસ.સી. ૩૨૧) દ્વારા નોંધાયેલ કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે ફકરા-૪ માં નીચે

મુજબ ઠરાવેલ છે:

૪. તે નિર્વિવાદ છે કે નીચલી અદાલતે, ફરિયાદ પક્ષ અને બચાવ પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાની મૂલવણી કર્યા બાદ, આરોપીઓને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોના સંદર્ભમાં નિર્દોષ છોડી મૂક્યા હતા. રાજ્ય દ્વારા કરવામાં આવેલી અપીલ પર, વડી અદાલતે, વિવાદિત આદેશ દ્વારા, ઉક્ત નિર્ણયને ઉલટાવી દીધો અને આરોપીઓને આઈપીસીની કલમ ૩૦૨ સહવાચિત કલમ ૩૪ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા અને આજીવન સખત કેદની સજા ફટકારી. અપીલકર્તાઓના વકીલે ખૂબ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હોવાથી કે વડી અદાલતે નિર્દોષ છુટકારાના આદેશને દોષસિદ્ધિમાં ફેરવીને તેની હકૂમતનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે, ચાલો આપણે નિર્દોષ છુટકારાના આદેશ વિરુદ્ધ દાખલ થયેલી અપીલમાં વડી અદાલતના વ્યાપ અને સત્તાનું વિશ્લેષણ કરીએ. આ અદાલતે અનેક નિર્ણયોમાં વારંવાર ઠરાવ્યું છે કે પ્રથમ અપીલ અદાલત તરીકે વડી અદાલત, નિર્દોષ છુટકારા વિરુદ્ધની અપીલની સુનાવણી કરતી વખતે પણ, સમગ્ર પુરાવાની ચકાસણી કરવા અને જરૂર પડ્યે તેની પુનઃ મૂલવણી કરવા માટે હકદાર હતી, અને તે જ રીતે બંધાયેલી પણ હતી, જોકે, હસ્તક્ષેપ કરવાનું પસંદ કરતી વખતે અદાલતને રેકર્ડ પરના પુરાવાના આધારે દોષિતપણાની સંપૂર્ણ ખાતરી થવી જોઈએ અને માત્ર એટલા માટે નહીં કે વડી અદાલત એક વધુ સંભવિત અથવા અલગ મત લઈ શકે છે. ઉપરોક્ત સિવાય, જ્યાં સુધી અપીલની વિચારણાના વ્યાપ અને ઊંડાણનો સવાલ છે, અપીલની સુનાવણી કરવામાં અભિગમમાં કોઈ ભેદભાવ કે તફાવતની પરિકલ્પના કરવામાં આવી નથી, માત્ર એટલા માટે કે એક દોષસિદ્ધિ વિરુદ્ધ હતી અથવા બીજી નિર્દોષ છુટકારા વિરુદ્ધ હતી. [જુઓ સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિ. સોહન લાલ અને અન્ય, (૨૦૦૪) ૫ એસસીસી ૫૭૩].

૧૧. એ સુસ્થાપિત કાયદાકીય સિદ્ધાંત છે કે નિર્દોષ છુટકારાની અપીલમાં, જ્યારે અપીલ અદાલત આરોપીને નિર્દોષ છોડવાના નીચલી અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણો સાથે સહમત હોય ત્યારે ચુકાદો લખવાની અથવા નવા કારણો

આપવાની જરૂર નથી. આ ચુકાદાઓની કસોટી પર, તેમાં પ્રતિપાદિત સિદ્ધાંતો એવું દર્શાવે છે કે ઉક્ત આક્ષેપિત ચુકાદામાં નોંધાયેલ હકીકતલક્ષી તારણ તર્કવિરુદ્ધ કહી શકાય નહીં અને આ મત હકીકતો પર આધારિત છે. ફરિયાદ પક્ષ આરોપો પુરવાર કરવા માટેના મુખ્ય તત્વો એટલે કે દહેજની માંગણી અને પ્રલોભન સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હોવાથી.

૧૨. આ તબક્કે, ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮-ક અને ૩૦૬ નીચે મુજબ રજૂ કરવી જરૂરી છે :-

“૪૮૮-ક. સ્ત્રીના પતિ કે પતિના સગા દ્વારા તેણીને ફૂરતાનો ભોગ બનાવવી. – જે કોઈ વ્યક્તિ, કોઈ સ્ત્રીનો પતિ અથવા પતિનો સગો હોઈ, તેવી સ્ત્રી પર ફૂરતા આચરે, તો તેને ત્રણ વર્ષ સુધીની મુદતની કેદની સજા કરવામાં આવશે અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે.

૩૦૬. આત્મહત્યાનું દુષ્પ્રેરણ. – જે કોઈ વ્યક્તિ આત્મહત્યા કરે, તો જે કોઈ તેવી આત્મહત્યા કરવા માટે દુષ્પ્રેરણ કરે, તેને બેમાંથી કોઈ પણ પ્રકારની કેદની સજા કરવામાં આવશે, જેની મુદત દસ વર્ષ સુધીની હોઈ શકે, અને તે દંડને પણ પાત્ર થશે.”

૧૩. વિદ્વાન વકીલોને સાંભળીને, કેસના રેકર્ડનું અવલોકન કરતાં અને ઉપરોક્ત નિર્ણયોની કસોટી પર, નીચે મુજબની હકીકતો સાબિત થાય છે :-

ક) ફરિયાદ પક્ષ એવું સાબિત કરી શક્યો નથી કે દહેજની માંગણી કે ત્રાસ હતો, જે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮(એ) ના વ્યાપમાં આવે.

ખ) હકીકતોના આધારે પણ, આ અદાલત એવા સુવિચારિત મતની છે કે આરોપી દ્વારા કોઈ પણ માનસિક ત્રાસને કારણે મૃત્યુ થયું ન હતું.

ગ) એ એક સ્વીકૃત હકીકત છે કે મૂળ આરોપી – મરણ જનારના પતિને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા નથી. હાલના સામાવાળાઓ દ્વારા કોઈ પ્રત્યક્ષ કૃત્ય કરવામાં આવ્યું ન હતું અને તેથી, વિદ્વાન નીચલી અદાલતે તેઓને યોગ્ય રીતે નિર્દોષ ઘોડી મૂક્યા છે.

ડી) તે કબૂલ હકીકત છે કે મરનારે તેના બે બાળકો સાથે તેના પિયરમાં આત્મહત્યા કરી હતી.

૧૪. મારા અભિપ્રાયને કુલદીપ કૌર વિ. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તરાખંડ માં નોંધાયેલ (૨૦૧૪) ૧૦ એસસીસી ૫૮૪ અને તે ઉપરાંત ૨૦૧૩ ક્રિમિનલ લૉ જર્નલ ૨૧૮૯ માં નોંધાયેલ કે.આર.જે. શર્મા વિ. આર.વી. સૂર્યા રાવના કેસમાંનો નિર્ણય ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના નિર્ણય દ્વારા સમર્થન મળે છે.

કે.આર.જે. શર્મા (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ચુકાદાનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:—

ફ.સાક્ષી નં.૧ ના ઉપરોક્ત પુરાવાથી તે સ્પષ્ટ છે કે મરનારે પોતે જ તે દિવસે સામાવાળા અને તેમના બે પુત્રો સાથે ફિલ્મ જોવા જવાનું

પસંદ કર્યું ન હતું અને જ્યારે તેઓ ફિલ્મ જોવા ગયા હતા ત્યારે સામાવાળા કે તેમના બે પુત્રોને એવો કોઈ વિચાર નહોતો કે મરનાર આત્મહત્યા કરી લેશે. આ પુરાવો ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી (ફ.સાક્ષી નં.૧) નો હોવાથી, અમને સમજાતું નથી કે સામાવાળા વિરુદ્ધ આત્મહત્યાના દુષ્પ્રેરણનો કેસ કેવી રીતે બની શકે, ખાસ કરીને જ્યારે મરનારે એક સુસાઈડ નોટ (પ્રદર્શન પી૧) પાછળ છોડી હતી, જેમાં તેણે ઝેર પીને આત્મહત્યા કરવાના તેના પગલા માટે સામાવાળા અને અન્ય તમામને જવાબદારીમાંથી મુક્ત કર્યા હતા.

વળી, સાહેદ નં. ૧ ના પુરાવાથી, ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮એ ના સ્પષ્ટીકરણના ખંડ (એ) અને (બી) ના અર્થ મુજબ, સામાવાળા દ્વારા ફૂરતા અથવા હેરાનગતિનું કોઈ કૃત્ય આચરવામાં આવ્યું હોય તેવું અમને જણાઈ આવતું નથી. ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮એ ના સ્પષ્ટીકરણનો ખંડ (એ) જણાવે છે કે કોઈ પણ ઇરાદાપૂર્વકનું વર્તન કે જે એવા પ્રકારનું હોય કે જે સ્ત્રીને આત્મહત્યા કરવા માટે પ્રેરે અથવા સ્ત્રીના જીવન, અંગ કે સ્વાસ્થ્યને, ભલે તે માનસિક હોય કે શારીરિક, ગંભીર ઈજા કે જોખમ પહોંચાડે, તે 'ફૂરતા' ગણાય છે. અમે સાહેદ નં. ૧ ના પુરાવાથી નોંધ્યું છે કે જે દિવસે મરણ જનારે આત્મહત્યા કરી, તે દિવસે સામાવાળા કોઈ પણ રીતે એવા કોઈ ઇરાદાપૂર્વકના વર્તન માટે દોષિત ન હતો કે જે મરણ જનારને આત્મહત્યા કરવા માટે પ્રેરે તેવી સંભાવના હોય, કે ન તો સામાવાળાએ મરણ જનારને કોઈ ગંભીર ઈજા પહોંચાડી હતી. ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮એ ના સ્પષ્ટીકરણનો ખંડ (બી) જણાવે છે કે કોઈ પણ મિલકત અથવા કિંમતી જામીનગીરી માટેની કોઈ ગેરકાયદેસર માંગણીને પહોંચી વળવા માટે સ્ત્રી અથવા તેના કોઈ સગા પર દબાણ કરવાના હેતુથી તેની હેરાનગતિ કરવી અથવા તેના દ્વારા કે તેના કોઈ સગા દ્વારા આવી માંગણીને પહોંચી વળવામાં નિષ્ફળતાને કારણે થતી હેરાનગતિ 'ફૂરતા' ગણાય છે. જોકે સાહેદ નં. ૧ એ જણાવ્યું છે કે સામાવાળા મરણ જનારનો પગાર લઈ લેતો હતો, પરંતુ તેણે ઊલટપાસમાં સ્પષ્ટપણે કબૂલ્યું છે કે તેણે પોલીસ સમક્ષ એવું જણાવ્યું ન હતું કે સામાવાળા મરણ જનારનો પગાર લઈ લેતો હતો. સાહેદ નં. ૧ ના આ પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, અમારો અભિપ્રાય છે કે નીચલી અદાલત અને વડી અદાલતના એકીસાથેના તારણો કે જેમાં સામાવાળા ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮એ અને ૩૦૬ હેઠળના ગુનાઓ માટે દોષિત નથી, તેમાં અમારા દ્વારા બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળની અમારી સત્તાનો ઉપયોગ કરીને દખલગીરી કરવી જોઈએ નહીં.”

૧૫. ઉપરોક્ત સંજોગોમાં, સત્ર કેસ નં.૨૭૨/૨૦૦૨માં વિદ્વાન અધિક સત્ર ન્યાયાધીશ, અદાલત નં.૨૦, અમદાવાદ શહેર તારીખ ૦૭.૦૪.૨૦૦૪નો નિર્દોષ છૂટકારાનો ચુકાદો અને આદેશ બહાલ રાખવામાં આવે છે.

૧૬. અપીલ ગુણદોષ રહિત છે અને રદ કરવામાં આવે છે. જામીન અને જામીન ખત, જો કોઈ હોય તો, રદ કરવામાં આવે છે. રેકર્ડ અને પ્રોસિડિંગ્સ, જો કોઈ હોય તો, સુનાવણી અદાલતને તાત્કાલિક પરત મોકલી આપવામાં આવે.

સહી/ –

(કે.જે. ઠાકર, ન્યાયાધીશ)

કેરોલીન

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.